

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ Selected Factors Affecting Lecturers' Self-Efficacy

ทวี น่ำสกุลวงศ์¹

Thawee Numsakulwong¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ปัจจัยคัดสรรได้แก่ ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน การอนุมานสาเหตุของการสอน ประสบการณ์จากตัวแบบ ความวิตกกังวล ทศนคติต่อวิชาที่สอน ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงในเชิงบวก ต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์คือทัศนคติต่อวิชาที่สอน (0.376) ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน (0.230) และการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวในการสอนจากการขาดความพยายาม (0.199)

ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมในเชิงบวก ต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ คือ ทัศนคติต่อวิชาที่สอน (0.076) การอนุมานสาเหตุความสำเร็จในการสอนจากความพยายาม (0.052) การอนุมานสาเหตุความสำเร็จในการสอนจากการมีโชค (0.056) การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวในการสอนจากการขาดโชค (0.022)

ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมในเชิงลบ ต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ คือ การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวในการสอนจากการขาดความพยายาม (-0.081)

ความแปรปรวนของโมเดล ที่ถูกวิเคราะห์สามารถอธิบายการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ได้ร้อยละ 26 ($R=0.519$)

คำสำคัญ : ปัจจัยคัดสรร การรับรู้ความสามารถ

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyze selected factors that affected lecturers' self-efficacy. The selected factors were teaching success experience, causal attribution of teaching, mode observation, anxiety, attitude toward subject, years of teaching, and teaching their major field. Subjects were 300 lecturers from Isaan Rajamangala University of Technology selected through proportionate stratified sampling. Data were analyzed by using Path Analysis

Findings of the research revealed that (1) the variables that had positive direct effect on lecturers' self efficacy were attitude toward the subject (0.376), teaching success experience (0.230) and causal attribution of failure to lack of effort (0.199); (2) The variables that had positive indirect effect on lecturers'

¹ อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
รับต้นฉบับ 31 มีนาคม 2551 รับลงพิมพ์ 8 เมษายน 2551 บทนำ

self- efficacy were attitude toward the subject (0.076), causal attribution of success to effort (0.052), causal attribution of success to fortune (0.056), causal attribution of failure to fortune (0.022); (3) The variable that had negative indirect effect on lecturers' self-efficacy was causal attribution of failure to effort (-0.081); and (4) The variance of the analyzed model accounting for lecturers' self efficacy was 26% ($R=0.519$).

Keywords : selected factors, self-efficacy

บทนำ

การรับรู้ความสามารถแห่งตนและการสอนของอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน โดยเฉพาะภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนจะบังเกิดผล ประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาแต่ละบุคคลที่จะพึงมีการรับรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองของอาจารย์จะเป็นแรงกระตุ้นที่นำไปสู่การปฏิบัติงานการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการกำกับพฤติกรรมการสอนที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่อาจารย์ มีอยู่เท่านั้นแต่ยังขึ้นอยู่กับความคิดที่มีต่อตนเองว่ามีความสามารถในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งหรือไม่ หากแท้จริงแล้วอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนแต่กลับคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน (Bandura, 1977) และอาจบังเกิดผลเสียต่อนักเรียน นักศึกษาแต่ละคนไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพที่ควรจะเป็น เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของอาจารย์เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาในทางบวก โดยอาจารย์ผู้ทำงานหนักและมีความเพียรพยายามในการสอนนักเรียนนักศึกษาทุกคนแม้กระทั่งนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนก็ตามจะเป็นบุคคลที่มีระดับการรับรู้ความสามารถในการสอนในระดับสูง (Guskey and Passaro, 1994) และอาจารย์ ที่มีการรับรู้ความสามารถระดับสูงเชื่อว่าพวกเขาสามารถควบคุมหรืออย่างน้อยที่สุดมีอิทธิพลอย่างเต็มที่ต่อผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจของนักเรียนนักศึกษา ได้ ดังนั้นการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์จึงมีความจำเป็นและสำคัญ

เนื่องจากเมื่อทราบปัจจัยใดๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ จะเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารจัดการกิจกรรมใดๆ ที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ตามปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถในตนเองและการสอนเพิ่มสูงขึ้นได้

นักการศึกษาจำนวนมาก พยายามเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลหรือเพิ่มการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ Denham and Michael (1981), Ashton (1984) and Gibson and Dembo (1985) ได้ศึกษาวิจัยความสามารถในการทำนาย อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคลและการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ โดยมีทั้งการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ขยายจากแนวคิดพื้นฐานเดิมของ Albert Bandura และมีการศึกษาปัจจัยใหม่ๆ ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกปัจจัยมาเพื่อศึกษาการส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ โดยมีหลักในการคัดสรรว่าจะต้องเป็นปัจจัยที่มาจากแนวคิดพื้นฐานของแบบดูราที่มีการศึกษาวิจัยโดยส่วนใหญ่พบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลส่งผลสามารถทำนายหรือมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของบุคคลอย่างชัดเจนดังประกอบด้วย ประการแรก ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนหากบุคคลประสบความสำเร็จจากการกระทำของตนบ่อยครั้ง จะยิ่งทำให้รับรู้ว่าคุณมีความสามารถมากขึ้นได้สรุปไว้ว่าอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพความสำเร็จจากการสอนบ่อยครั้ง จะรับรู้ความสามารถของตนสูงกว่าอาจารย์ที่มักประสบความล้มเหลวในการสอน ประการที่สอง การอนุমানสาเหตุของการสอน การอนุমানสาเหตุความสำเร็จจากการกระทำมาจากความสามารถจะช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถให้เด่นชัดขึ้น และยังเป็นตัวทำนายความสำเร็จของการกระทำด้วย ประการที่สาม ประสิทธิภาพจากตัวแบบ การได้เห็นบุคคล

อื่นที่พฤติกรรมคล้ายคลึงกับตนเองแล้วประสบความสำเร็จ จะทำให้บุคคลคิดว่าตนมีความสามารถมีทักษะเช่นเดียวกัน และจะโน้มน้าให้ตนเองให้เชื่อว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานให้สำเร็จเช่นกัน ประการที่สี่ความวิตกกังวล บุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงจะรู้สึกไม่มีความมั่นใจในตนเองว่าสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้เกิดความท้อแท้ เมื่อไม่พยายามพัฒนาความสามารถของตนรู้สึกว่าจะตนไม่มีความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ (Bandura, 1997; Denham and Michael, 1981)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้คัดสรรปัจจัยที่มาจากงานนำเสนอของนักการศึกษาท่านอื่นด้วยโดยปัจจัยดังกล่าวจะต้องมีการศึกษาวิจัยแล้วพบว่า มีอิทธิพลส่งผล สามารถทำนายหรือมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ได้แก่ ประการแรก ทักษะคิดต่อวิชาที่สอนอาจารย์ที่รับรู้ความสามารถสูงจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง การสอนและตัวนักเรียนนักศึกษา แตกต่างกับอาจารย์ที่รับรู้ความสามารถต่ำ มักจะรู้สึกในทางลบเกี่ยวกับงานสอนและนักเรียนนักศึกษา ประการที่สอง ระยะเวลาประสบการณ์ในการสอน การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของอาจารย์วิธีหนึ่ง คือ เพิ่มความมั่นใจให้กับอาจารย์โดยการจัดฝึกอบรมให้กับอาจารย์ ได้มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนนักศึกษาในลักษณะต่างๆ และประการที่สาม การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา การได้รับการฝึกอบรมของอาจารย์นอกจากช่วยให้อาจารย์เพิ่มการรับรู้ตามความเป็นจริงแล้ว ยังทำให้อาจารย์มีความมั่นใจในตนเองในความรู้ที่ตนได้ศึกษาอบรมมาอย่างพิเศษ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ประกอบด้วย ศูนย์กลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตสุรินทร์ วิทยาเขตกาฬสินธุ์ วิทยาเขตสกลนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานมีเป้าหมายเพื่อผลิตทรัพยากรมนุษย์ทางด้านวิชาชีพทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับปริญญาที่พร้อมด้วยความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมบทบาทในการผลิตจึงเป็นของคณาจารย์ทุกคนในมหาวิทยาลัย ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของอาจารย์เป็น

สิ่งสำคัญและจำเป็นซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมายหรือเป็นไปตามปรัชญาในการผลิตนักศึกษาทั้งระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาของมหาวิทยาลัย ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอาจารย์ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้ความสามารถในการสอนเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและการบรรลุเป้าหมายในการผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปัจจัยคัดสรรได้แก่ ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน การอนุมานสาเหตุของการสอน ประสบการณ์จากตัวแบบความวิตกกังวล ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
2. ทักษะคิดต่อวิชาที่สอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
3. ความวิตกกังวลจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
4. ประสบการณ์จากตัวแบบจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
5. การอนุมานสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในการสอนจากความยากของงาน ความพยายาม ความสามารถ และโชค จะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ การอนุมานสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในการสอนจากความยากจาก ความสามารถ จะส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์โดยผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน

6. ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ส่งผลทางอ้อมผ่านความวิตกกังวล

7. การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์และส่งผลทางอ้อมผ่านความวิตกกังวล

ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

2. ประชากรเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่กำลังปฏิบัติการสอน ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,026 คน

3. กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่กำลังปฏิบัติการสอน ในปีการศึกษา 2549 ได้มาจากระเบียบวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนจำนวน 300 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน ความวิตกกังวล ประสบการณ์จากตัวแบบ การอนุมานสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในการสอน ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม คือ การรับรู้ความสามารถของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่กำลังปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปีการศึกษา 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 1026 คน

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรที่ทำการศึกษเท่ากับ 15 ตัวแปร เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 300 คนซึ่งเป็นไปตามลักษณะข้อตกลงเบื้องต้นของระเบียบวิธีวิเคราะห์

เส้นทาง (Path analysis) และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้วิจัยใช้แบบวัดการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ที่สร้างขึ้นโดย Gibson และ Dembo และแปลเป็นฉบับภาษาไทยโดย จรินทร์ วินทะไชย์

2. แบบวัดประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนผู้วิจัยใช้แบบวัดประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนของ จรินทร์ วินทะไชย์

3. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาที่สอนผู้วิจัยใช้แบบวัดทัศนคติต่อวิชาที่สอนที่สร้างและพัฒนามาจากแบบวัดทัศนคติต่อวิชาที่สอนของ จรินทร์ วินทะไชย์

4. แบบวัดประสบการณ์จากตัวแบบผู้วิจัยใช้แบบวัดประสบการณ์จากตัวแบบที่สร้างและพัฒนามาจากแบบวัดประสบการณ์จากตัวแบบ จรินทร์ วินทะไชย์

5. แบบวัดการอนุมานสาเหตุของการสอนสร้างและพัฒนามาจากแบบวัดการอนุมานสาเหตุของการสอน จรินทร์ วินทะไชย์

6. แบบวัดความวิตกกังวลของ Spielberg ที่มีชื่อว่า The state-trait anxiety inventory (STAI) ตอนที่ 2 เรียกว่า X-II แปลเป็นฉบับภาษาไทยโดย รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง นิตยา คชภักดี ดร.มาลี นิสสัยสุข และ ดร.สายฤดี วรภิภิโกทร

7. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลตามวิทยาเขตต่างๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

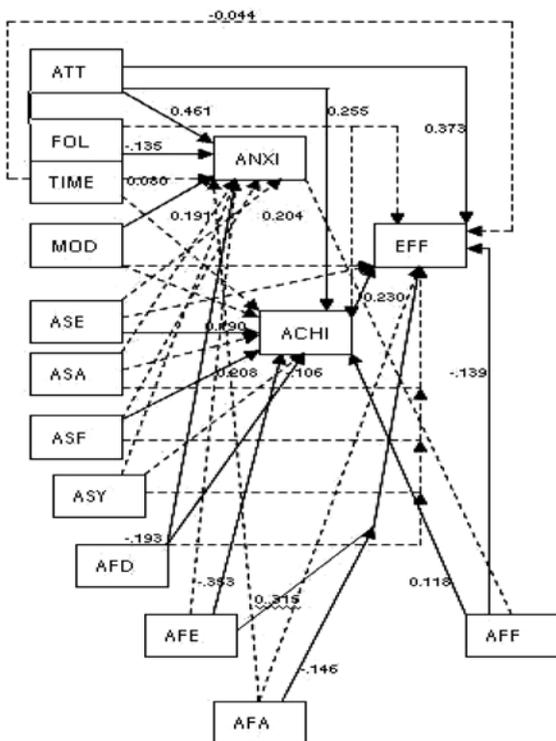
1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความถี่และร้อยละ
2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบวัดต่างๆ วิเคราะห์ค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม กับตัวแปรอิสระแต่ละตัว
3. สอบความสอดคล้องของรูปแบบความ สัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการของ Specht

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

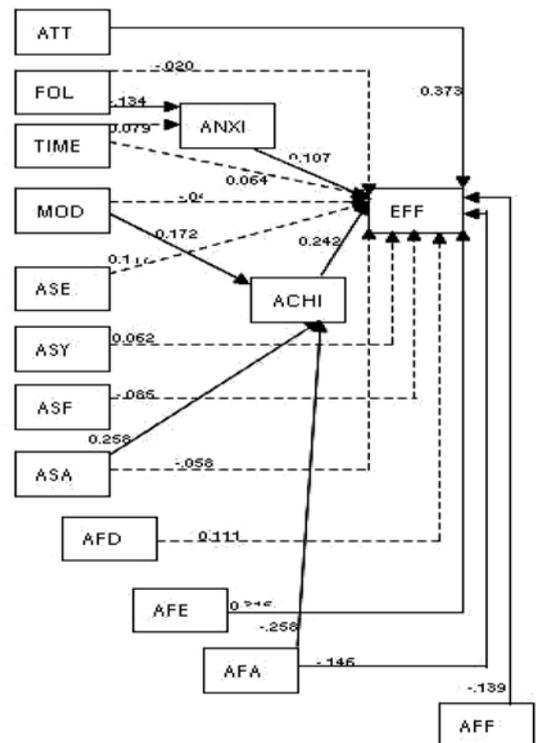
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรเพื่อหาความสัมพันธ์เต็มรูป จากนั้นหารูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานการทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการของ Specht และปรับปรุงรูปแบบความสัมพันธ์โดยตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยความสัมพัธ์ออกไปจนกว่าจะเหลือเฉพาะเส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยที่รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงต้องมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วย ดังแผนภูมิที่ 1, 2, 3, 4

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนภูมิที่ 1, 2, 3, 4

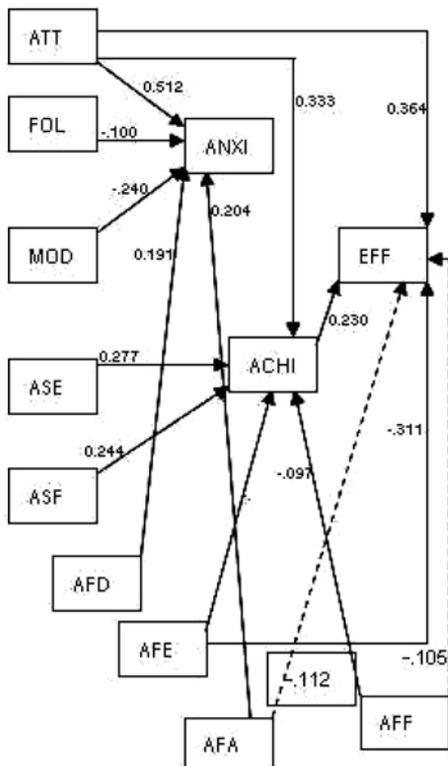
- เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- เส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- EFF = การรับรู้ความสามารถของอาจารย์
- ATT = ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน
- FOL = การสอนตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา
- MODE = ประสบการณ์จากตัวแบบ
- ANX = ความวิตกกังวล
- ASY = การอนุมานความสำเร็จจากความง่าย
- ASA = การอนุมานความสำเร็จจากความสามารถ
- ASE = การอนุมานความสำเร็จจากความพยายาม
- ASF = การอนุมานความสำเร็จจากโชค
- AFD = การอนุมานความล้มเหลวจากความยากของงาน
- AFE = การอนุมานความล้มเหลวจากการขาดความพยายาม
- AFA = การอนุมานความล้มเหลวจากขาดความสามารถ
- AFF = การอนุมานความล้มเหลวจากขาดโชค
- ACHI = ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน
- TIME = ระยะเวลา

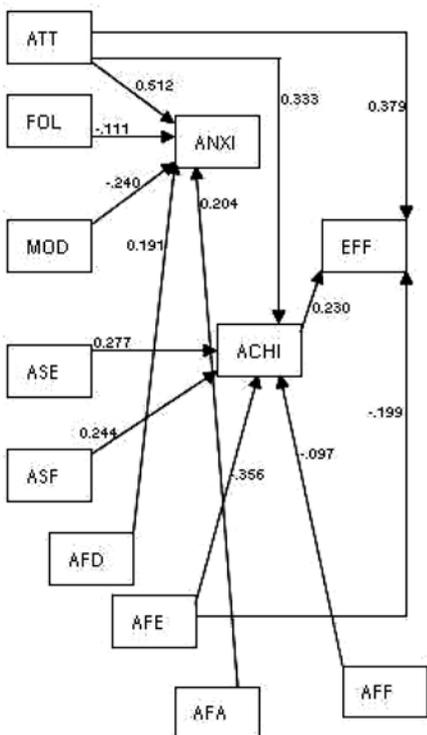
แผนภูมิที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน

แผนภูมิตี่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1

แผนภูมิตี่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2

จากผลการวิเคราะห์หาค่าสถิติทดสอบของรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2 ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปผลการวิเคราะห์หาค่า ค่า หรือ ค่า M ค่า Q และค่า W ของรูปแบบความสัมพันธ์ 4 รูปแบบดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า R² ค่า R_m² หรือ ค่า M ค่า Q และ ค่า W ของรูปแบบความสัมพันธ์ 4 รูปแบบ

รูปแบบ	R ²	R _m ² /M	Q	W
รูปแบบความสัมพันธ์เต็มรูปแบบ	0.283	0.863		
รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน	0.283	0.469	0.258	392.44
รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1	0.281	0.851	0.925	22.76
รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2	0.269	0.849	0.917	25.99

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาค่า R² จากรูปแบบความสัมพันธ์ทั้ง 3 รูปแบบพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานสามารถอธิบายการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มีความแตกต่างกันน้อยมากประมาณร้อยละ 28 และเมื่อเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบและตามสมมติฐานกับรูปแบบการปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่ามีการอธิบายการรับรู้ความสามารถของครูแตกต่างกันเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาค่า R_m² หรือ ค่า M จะเห็นได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานอธิบายความแปรปรวนทั้งระบบของความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบประมาณร้อยละ 39 ซึ่งเมื่อทดสอบความสอดคล้อง (Q) ของรูปแบบทั้งสองปรากฏว่ารูปแบบทั้งสองอธิบายความแปรปรวนทั้งระบบของความสัมพันธ์ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ จึงได้มีการปรับปรุง

รูปแบบความสัมพันธ์ใหม่ พบว่ารูปแบบที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งระบบของความสัมพันธ์ได้แตกต่างกับรูปแบบความสัมพันธ์เต็มรูปประมาณร้อยละ 1 และเมื่อทดสอบความสอดคล้องของทั้งสองรูปแบบแล้วพบว่า ทั้งสองรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของระบบความสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเส้นทางพบว่ายังมีเส้นทางที่ส่งผลต่อตัวแปรบางตัวแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ใหม่เป็นครั้งที่ 2 โดยตัดเส้นทางที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติออกไปพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งระบบของความสัมพันธ์ได้แตกต่างกับรูปแบบความสัมพันธ์เต็มรูปประมาณร้อยละ 2 และเมื่อทดสอบความสอดคล้องของทั้งสองรูปแบบแล้วพบว่า ทั้งสองรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของระบบความสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และทุกเส้นทางของรูปแบบมีนัยสำคัญทางสถิติ

รูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2 จึงเป็นรูปแบบที่น่าเสนอความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ได้รับ การตัดสรรว่าส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งสามารถสรุปลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่างๆ ที่ปรากฏในรูปได้ดังนี้

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์คือ ทักษะการคิดต่อวิชาที่สอน

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปสาเหตุทางตรงทางเดียวต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์คือ ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนและการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความพยายาม

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปสาเหตุทางอ้อมทางเดียวต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ คือ การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากความพยายามการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

จากโซ่การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากความยากของงานการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความสามารถการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดโชคโดยที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง ต่างดังต่อไปนี้

ทัศนคติต่อวิชาที่สอนมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านทางประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน

การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากความพยายาม การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากโชคการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากความยาก ของงานการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความสามารถการอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดโชคในรูปที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลในทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ผ่านทางประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน

การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาประสิทธิภาพการจากตัวแบบ และความวิตกกังวลไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์

จากผลการวิเคราะห์ใน รูปที่ 4 คำนวนหาขนาดของความสัมพันธ์ที่ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมผลกระทบรวมจากตัวแปรต่างๆ ต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม ผลกระทบรวมจากตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ตัวแปร	ผลกระทบทางตรง	ผลกระทบทางอ้อม	ผลกระทบรวม
ทัศนคติต่อวิชาที่สอน	0.379	0.076	0.455
ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน	0.230		0.230
การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากความพยายาม		0.063	0.052
การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากการมีโชค		0.056	0.056

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ผลกระทบ	ผลกระทบ	ผลกระทบ
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความพยายาม	0.199	-0.081	0.188
การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดโชค		0.022	-0.022

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาผลกระทบตัวแปรที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์จะเห็นว่า ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ความสามารถของอาจารย์ 3 ลักษณะคือ ส่งผลทางตรง ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม และส่งผลทางอ้อมรวมทั้งผลกระทบรวมสูงสุดซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ส่งผลทางตรง ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงสูงสุดคือทัศนคติต่อวิชาที่สอน รองลงมาคือ ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน และ การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความพยายาม

2. ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงทางอ้อมสูงสุดคือ ทัศนคติต่อวิชาที่สอน รองลงมาคือ การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดความพยายาม

3. ส่งผลทางอ้อม ตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงทางอ้อมสูงสุดคือ การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากการมีโชค รองลงมาคือ การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากความพยายาม และ การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดโชคตามลำดับ

4. ส่งผลกระทบรวมสูงสุด ตัวแปรที่ส่งผลกระทบรวมสูงสุดคือ ทัศนคติต่อวิชาที่สอน รองลงมาคือ ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนและตัวแปรที่ส่งกระทบรวมน้อยที่สุดคือ การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวจากการขาดโชค

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ต้องมีการปรับปรุงรูปแบบความสัมพันธ์ใหม่ มีผลทำให้เส้นทางระหว่างตัวแปรเปลี่ยนไปจากรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน

ดังนั้นผลการวิจัยเกี่ยวกับเส้นทางระหว่างตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์จึงมีทั้งสนับสนุนและไม่สนับสนุนสมมติฐานดังนี้

1. ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน

ผลการวิจัยพบว่า สนับสนุนสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ระบุว่า ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่อาจารย์ตัดสินการสอนของตนว่ามีประสิทธิภาพ ระบุว่านักเรียนนักศึกษาของตนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะทำให้อาจารย์รับรู้ว่าคุณมีความสามารถมีอิทธิพลต่อการเกิดการเรียนรู้ออกของนักเรียนนักศึกษา เมื่ออาจารย์ประสบกับความสำเร็จเช่นนี้บ่อยครั้งจะยิ่งเป็นการตอกย้ำความเชื่อในความสามารถของตนให้สูงขึ้น เนื่องจากอาจารย์มีการรับรู้ความสามารถสูงมีแนวโน้มที่มีการวางแผนและการจัดระบบการสอนที่ดี กระตือรือร้น และจะใช้อุทิศเวลาในการสอนมาก ในขณะที่อาจารย์มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงวิชาหรือหัวข้อที่จะสอนเมื่อตนเองมีการรับรู้ความสามารถต่ำ อาจารย์ที่มีการรับรู้ความสามารถสูงมีแนวโน้มที่จะมีการเปิดแนวความคิดใหม่และเต็มใจที่จะทดลองวิธีการสอนใหม่ๆ ตรงกับความต้องการของนักเรียนนักศึกษา มีความอดทนเมื่อเผชิญกับความไม่เข้าใจในบทเรียนของนักเรียนนักศึกษา (Ashton, 1984; Gibson and Dembo, 1984; Tschannen-Moran and Woolfolk Hoy, 2001).

2. ทัศนคติต่อวิชาที่สอน

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาที่สอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของเส้นทางสูงสุด เท่ากับ 0.370 ถือว่าเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ได้ดีที่สุด และยังมีข้อค้นพบเพิ่มเติมว่า ทัศนคติต่อวิชาที่สอนส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ผ่านประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน ผลที่พบดังกล่าวอธิบายได้ดังนี้ อาจารย์ที่มีความคิดความเชื่อต่อวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอนสำคัญ มีคุณค่า มีประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและผู้เรียน จะทำให้มีความรู้สึกชอบและรักในวิชาที่ตนสอน ทำให้มี

พฤติกรรมการแสดงออกไปในทางบวกกับการสอนวิชานั้นๆ สอดคล้องกับผลวิจัยของ Green (2006) ศึกษาผลของการรับรู้ความสามารถของครูกับทัศนคติต่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ต่อการใช้เทคโนโลยีภายในชั้นเรียน ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การรับรู้ความสามารถของครูมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อคอมพิวเตอร์สำหรับการฝึกฝนการใช้คอมพิวเตอร์อย่างดี

3. การอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลวในการสอน

ผลการวิจัยพบว่า การอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวในการสอนจากการขาดความพยายามหรือมีความพยายามไม่พอเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ โดยค่าสัมประสิทธิ์ประจำเส้นทางการส่งผลเท่ากับ 0.199 แสดงว่าคนที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูง เมื่อเกิดความล้มเหลวเกิดขึ้น จะเป็นคนที่ จะอนุมานความล้มเหลวจากการขาดความพยายามสูง แต่ถ้าคนที่มีการรับรู้ความสามารถต่ำอาจจะมีการอนุมานว่า ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเกิดจากการขาดความพยายามต่ำตามไปด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า บุคคลที่รับรู้ความสามารถของสูงมีแนวโน้มในการอธิบายความล้มเหลวว่า เนื่องจากมีความพยายามไม่พอหรือเกิดจากสภาพการณ์ไม่อำนวย บุคคลที่รับรู้ความสามารถของต่ำแนวโน้มในการอธิบายความล้มเหลวว่ามาจากการมีความสามารถต่ำ (Alden, 1986; McAuley, Duncan and McElroy, 1989; Grove, 1993; Silver and Gist, 1995 cited in Bandura (1997 : 85) หรืออาจไประบุสาเหตุจากภายนอกว่า งานยากไป หรือ อาจจะไม่มีโชคเป็นต้น และในขณะเดียวกันการอนุมานความล้มเหลวในการสอนยังส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถโดยผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนซึ่งพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ประจำเส้นทางการไปยังประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนเท่ากับ -0.356 นั้นหมายความว่า ถ้าคนที่มีการอนุมานความล้มเหลวจากการขาดความพยายามในระดับต่ำจะมีโอกาสประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนสูง เนื่องจากเขาเป็นคนที่มีความพยายามในสอนสูง โอกาสที่จะประสบความล้มเหลวอยู่ใน

ระดับต่ำ ฉะนั้นมีผลต่อการรับรู้ความสามารถสูงแต่ในขณะเดียวกันคนที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูงถ้าหากเกิดความล้มเหลวเกิดขึ้นก็อาจจะอนุมานความล้มเหลวว่ามาจากการขาดความพยายามเช่นกัน โดยปกติแล้วการที่มนุษย์จะระบุสาเหตุของความล้มเหลวหรือความสำเร็จซึ่งสามารถแบ่งออกมาเป็นสองมิติ คือ สาเหตุภายในหรือสาเหตุภายนอก โดยที่ ความสามารถ ความพยายามนั้นเป็นสาเหตุภายในหรือความยากง่ายของงานและโชคเป็นสาเหตุภายนอกขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนหรือการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ คนที่รับรู้ตนเองตามความเป็นจริงและมีการรับรู้ความสามารถสูงไม่ว่าจะเกิดความล้มเหลวหรือความสำเร็จมักจะมีการระบุสาเหตุมาจากภายใน แต่ถ้าคนที่ไม่รู้จักตนเองตามความจริงมักจะบอกว่าตนเองมีความสามารถ แต่ถ้าเกิดความล้มเหลวมักจะไม่ว่าจะระบุสาเหตุมาจากภายใน แต่จะอนุมานความล้มเหลวจากการขาดโชคหรืองานยาก

การอนุมานความสำเร็จในการสอนจากความง่ายของงาน ความพยายาม ความสามารถและโชค และอนุมานความล้มเหลวจากการขาดความสามารถ ความยากของงาน การมีโชคเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์แต่การอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากการมีความพยายามและการมีโชคและอนุมานความล้มเหลวจากการขาดโชคเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ประจำเส้นทางการเท่ากับ 0.052 0.56 และ -0.022 ตามลำดับ ในการทำแบบทดสอบผู้วิจัยไม่ได้ให้ระบุชื่อนามสกุลหรือตัวอาจารย์อาจารย์แต่ละคนพูดให้ใครฟังว่าตนเองมีความสามารถเป็นอย่างไรซึ่งเกิดภาวะนิรนามเกิดขึ้นหรือเป็นภาวะลดเอกลักษณ์ของบุคคล (Deindividuation) เป็นแนวความคิดที่เสนอโดย Festinger and Newcomb (1952) (อ้างถึงใน ธีรพร อูรารโณ, 2535) ในความหมายที่เรียกสภาวะ ซึ่งบุคคลมีความเป็นนิรนามค่อนข้างสูง สภาวะนี้เกิดขึ้นง่ายเมื่อบุคคลเข้าไปอยู่ในกลุ่มหรือกลางฝูงชน แต่ไม่จำเป็นว่าจะเกิดขึ้นเฉพาะภายในกลุ่มเท่านั้น คือในภาวะใดๆ ที่ไม่มีใครรู้จักตัวของตัวเองเช่น การอยู่ในที่มืดหรือการเล่นโปรแกรมสนทนาทางอินเทอร์เน็ต หรือแต่การตอบ

แบบสอบถามที่ไม่ระบุชื่อหรือนามสกุล สภาวะนิรนามบังเกิดขึ้น อาจารย์แต่ละคนอาจจะตอบแบบสอบถามในส่วนของ การอนุমানสาเหตุความล้มเหลวหรือความสำเร็จในการสอนตามความเป็นจริงในส่วนของความพยายามและโชคตามความเป็นจริงจนทำให้ตัวแปรการอนุমানความสำเร็จและความล้มเหลวจากความพยายามและโชคส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์แต่ในส่วนของ การอนุমানความสำเร็จความล้มเหลวในการสอนจากความสามารถและจากความยากง่ายของงานไม่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของครูซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรินทร์ วินทะไชย์ (2541) เนื่องจากว่าคนไทยมีนิสัยนิสัยถ่อมตัว มักไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง หากทำสิ่งใดได้ดีหรือประสบความสำเร็จมักไม่อ้างว่ามีสาเหตุมาจากความสามารถของตนแต่กลับอ้างไปยังสาเหตุอื่นเช่นจากความพยายามหรือการมีโชคหรือขาดโชค จึงทำให้การอนุমানสาเหตุของความสำเร็จในการสอน จากความสามารถไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ดังเช่น ผลการศึกษากับคนไทยเรื่องปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย ชนิษฐา สุวรรณนิตย์ (2533) ที่พบว่า ปัจจัยการอนุমানสาเหตุผลของการทำแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ที่มาจากความสามารถไม่ส่งผลทางตรงต่อการคาดหวังความสามารถของตนเองของนักเรียน การที่อาจารย์เล็งระบุนสาเหตุของความสำเร็จในการสอนว่ามาจากความสามารถของตนโดยการอ้างไปยังสาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากตนเองอันเนื่องมาจากลักษณะนิสัยถ่อมตนของคนไทยนั้น สาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากตนเองที่อาจารย์สามารถระบุได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สาเหตุที่มาจากความเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียนนักศึกษา (ความง่ายของงาน) และสาเหตุที่มาจากความบังเอิญที่ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน (โชค) จึงเป็นไปได้ว่า ข้อมูลการอนุমানสาเหตุของความสำเร็จในการสอนจากความง่ายของงานและโชคของอาจารย์ในการวิจัยนี้ จะมีทั้งส่วนที่ระบุตามความคิด ความเชื่อของอาจารย์อย่างแท้จริงและส่วนที่ระบุเพื่อเลี่ยงการอ้างถึงความสามารถของตน ทำให้ผลการวิเคราะห์ พบว่า

การอนุমানสาเหตุของความสำเร็จในการสอนจากความง่ายของงาน ไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์

4. ประสบการณ์จากตัวแบบ

ผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์จากตัวแบบจะไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ และไม่ส่งผลทางอ้อมผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน ผลที่พบดังกล่าวอธิบายได้จาก แนวคิดของ Bandura (1982, 1986, 1997) ที่ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจาก การเห็นตัวอย่างจากบุคคลอื่น การได้เห็นบุคคลอื่นทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนแล้วประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลคิดว่า ตนเองก็มีความสามารถที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ บุคคลเหล่านี้จะมีการโน้มน้าวตนเองให้มีความเชื่อว่ามีความสามารถที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ถ้าได้เห็นบุคคลที่มีความสามารถคล้ายคลึงกับตนประสบความล้มเหลวทั้งที่ได้พยายามอย่างเต็มที่ ก็อาจจะทำให้รับความสามารถของตนเองต่ำลง การรับรู้ความสามารถไม่ได้เกิดจากประสบการณ์ตรงเช่นนี้จะทำให้การรับรู้ความสามารถไม่มีความแน่นอนและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย คือพร้อมจะเปลี่ยนแปลงไปกับตัวแบบที่เห็น ข่าวสารที่ได้จากการดูตัวแบบจะมีผลต่อการรับรู้ตนเองอย่างนั้นซึ่งอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสามารถและการเปรียบเทียบผลของการประเมินความสามารถของตนเองกับตัวแบบ หากกิจกรรมใดให้ข้อมูลที่ชัดเจนจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองสอดคล้องกับความเป็นจริง แต่ในกรณีนี้ที่ข่าวสารให้ข้อมูลไม่ชัดเจนพอ บุคคลจะมีการประเมินตนเองไม่ตรงกับความเป็นจริง

5. ความวิตกกังวล

ผลการวิจัย พบว่า ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ข้อ 4 ที่ระบุไว้ว่า ความวิตกกังวลจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ไม่เพียงแต่ไม่มีผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์กลับไม่มีผลทางอ้อมเช่นเดียวกันซึ่งจากผลการศึกษานี้ พบว่าความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรับรู้ความสามารถซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ เช่น Green (2006) ศึกษาผลของการรับรู้

ความสามารถของครูกับทัศนคติต่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ต่อการใช้เทคโนโลยีภายในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบระหว่าง การรับรู้ความสามารถของครูและวิตกกังวลต่อคอมพิวเตอร์ซึ่งสนับสนุนข้อโต้แย้งที่ว่า ครูที่มีความมั่นใจในตนเองระดับสูงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในฝึกสอนอยู่ในระดับต่ำ ครูที่ขาดความมั่นใจในตนเองในการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานของพวกเขาค่อนข้างจะหลีกเลี่ยงการใช้คอมพิวเตอร์เช่นกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการรับรู้ความสามารถของครูกับการรับรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์โดยปราศจากความวิตกกังวล การที่ผลการวิจัยไม่มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ หรือแม้กระทั่งแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนหนึ่งอาจจะหลีกเลี่ยงที่จะตอบแบบวัดความวิตกกังวลตามความเป็นจริงซึ่งสืบเนื่องมาจากทัศนคติในทางลบต่อการตอบแบบวัดทางจิตวิทยา เพราะกลัวคนอื่นจะรู้ว่าตนเองไม่ปกติหรือเป็นเพราะมีความเข้าใจที่ผิดต่อความวิตกกังวลหรือความเครียด

6. ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอนไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ และไม่ส่งผลทางอ้อมผ่านความวิตกกังวล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มีอยู่หลายปัจจัย ซึ่งจากการศึกษาปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานโดยที่ ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์บางคนอาจไม่นำไปสู่การเพิ่มความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถก็ได้ หากอาจารย์ที่สอนมานานนั้นมักประสบกับปัญหาอุปสรรคในการสอนมากมายจนรู้สึกท้อแท้ นำไปสู่การรับรู้ที่ตนไม่สามารถจัดการอะไรได้มากนักซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรินทร์ วินทะไชย์ (2541) จากการพิจารณาแบบสอบถามการวัดความสามารถของอาจารย์จำนวนไม่น้อยตอบแบบวัดการรับรู้ความสามารถในกระทรงคำถามที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสังคมต่อตัวนักเรียนนักศึกษาที่อาจารย์ไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ว่า “เห็นด้วย” นั้นหมายถึงอาจารย์ผู้ที่ตอบในลักษณะนั้นเกิดการรับรู้ว่า เขาไม่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือ

แก้ไขเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะบางอย่างที่ไม่ดีของนักเรียน นักศึกษาได้และหลายคนเป็นคนที่ม่ประสบการณ์ในการสอนหลายปี ยังคงมีความคิดความเชื่อในลักษณะเช่นนั้นและนักเรียนนักศึกษาที่มาเรียนในระดับอุดมศึกษาหรือระดับมหาวิทยาลัยมักจะอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นลักษณะทางบุคลิกภาพมักจะมีลักษณะที่คงที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก ซึ่งอาจารย์แต่ละคนมีความพยายามที่จะช่วยเหลือหรือพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษาแต่เกิดความล้มเหลวและหมดกำลังใจที่จะแก้ไขในส่วนนั้น แต่ถ้าตรวจสอบลักษณะการตอบของอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่าจำนวนไม่น้อยที่เดียวมีความเห็นว่า ไม่ว่าสิ่งแวดล้อมของนักเรียนนักศึกษาจะเป็นอย่างไร เขาสามารถพัฒนาหรือช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาได้ สิ่งนั้นนั้นอาจจะเคยเป็นอุดมการณ์หรืออุดมคติของอาจารย์รุ่นเก่าที่มีประสบการณ์ในการสอนหลายปี ทำให้ไม่พบวาระเวลาประสบการณ์สอนจะส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ เช่นเดียวกับผลจากงานวิจัยต่างๆ ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรับรู้ความสามารถของอาจารย์กับระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน และอายุของอาจารย์ (Beckman, 197; Davenport, 1998) นอกจากนี้ การที่อาจารย์มักประสบกับปัญหาอุปสรรคในการสอน ยังอาจทำให้อาจารย์เกิดความวิตกกังวลได้ แม้จะมีประสบการณ์การสอนมาหลายปีแล้วก็ตาม จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาในลักษณะดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อาจารย์ที่สอนมานานย่อมมีประสบการณ์จากการสอนนักเรียนนักศึกษาที่มีลักษณะต่างๆ และได้เคยจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย ทำให้มีความสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและรู้เทคนิคและกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนนักศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกันไป แม้ว่าจะไม่นำไปสู่การรับรู้ความสามารถในการสอนมากมีโอกาสเผชิญกับปัญหาในสภาพการณ์ที่หลากหลาย จะช่วยให้อาจารย์รับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่โอกาสที่อาจารย์ซึ่งสอนมานานจะประสบกับความสำเร็จในการสอนสูงและบ่อยครั้งกว่าอาจารย์ที่สอนมาน้อยปีกว่า ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอนจึงส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ผ่าน

ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน สนับสนุนข้อเสนอของ Ashton (1984 cited in Reeve, 1996 : 91) ที่ว่า การเพิ่มความมั่นใจในการสอนให้กับอาจารย์นั้น ควรให้อาจารย์ได้มีประสบการณ์การสอนนักเรียนนักศึกษาในลักษณะต่างๆ เช่น นักเรียนนักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเรียนต่ำ นักเรียนนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนนักศึกษาไฮเปอร์แอกทีฟ ฯลฯ

7. การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ และจะไม่ส่งผลทางอ้อมผ่านความวิตกกังวล แต่การสอนตรงตามสาขาส่งผลทางลบกับความวิตกกังวลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของเส้นทาง -0.240 โดยอธิบายได้ว่าอาจารย์ที่สอนตรงสายตนเองจะมีความวิตกกังวลต่ำเพราะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนอาจารย์ที่ไม่ได้สอนตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษาจะมีความวิตกกังวลสูง ถ้าปัจจัยความวิตกกังวลส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ก็น่าจะส่งผลในทางลบ เพราะฉะนั้นการสอนตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษาจะส่งผลทางอ้อมในเชิงบวกต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์นั้นหมายถึงถ้าสอนตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา จะมีการรับรู้ความสามารถของอาจารย์สูงและอาจารย์ที่สอนไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาก็มีความวิตกกังวลสูง แต่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แท้จริงแล้วการสอนตรงสาขาอาจจะไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์เนื่องจากว่าเมื่อกลับไปพิจารณาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ร้อยละของผู้สอนตรงสาขาเท่ากับ 99 และผู้ที่สอนตรงสาขาเท่าร้อยละ 1 แต่ไม่อาจจะส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ได้เลย แต่อาจจะส่งผลผ่านความวิตกกังวลในทางลบ และความวิตกกังวลอาจจะส่งผลในทางลบกับระดับการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ในระยะเริ่มแรกที่ประกอบอาชีพ แต่เมื่อมาพิจารณาอายุการทำงานโดยเฉลี่ยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลโดยเฉลี่ยพบว่า มีอายุการทำงานโดยเฉลี่ย 15 ปี ซึ่งระยะเวลาประสบการณ์สอนยังไม่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะจะมีอาจารย์ที่ไม่ได้สอนตรง

สาขาที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อย แต่เมื่อสอนไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนการเข้ารับการฝึกอบรม นอกจากช่วยในการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ตามความเป็นจริงแล้ว ยังทำให้อาจารย์เกิดความมั่นใจในความรู้ของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองได้รับการอบรมมาอย่างเป็นพิเศษ (Denham and Michael, 1981:40 ตัวผู้วิจัยเองยังเคยคุยกับอาจารย์ผู้ใหญ่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ท่านบอกว่าตอนที่ท่านสำเร็จการศึกษาใหม่ได้รับมอบหมายให้สอนบางวิชาซึ่งไม่ตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษาแต่ก็สามารถสอนได้ ด้วยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทำให้เกิดความเชี่ยวชาญชำนาญในการสอนวิชานั้น และมีความมั่นใจที่จะสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกัน การที่อาจารย์ได้ทำการสอนในวิชาที่ตรงกับสาขาที่ตนสำเร็จการศึกษา ซึ่งหมายถึงการได้ผ่านการศึกษานี้วิชานั้นๆ มาอย่างพิเศษนั่นเอง อาจารย์ย่อมมีความรู้ความถนัดในวิชาดังกล่าว เกิดความมั่นใจในความรู้เกี่ยวกับวิชานั้นๆ ของตนส่งผลให้อาจารย์รับรู้ความสามารถของตนสูงกว่าอาจารย์ที่สอนไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษามาจากความคิดที่คิดว่าตนเองมีความรู้ มีทักษะและมั่นใจในเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอนตรงกับสาขาที่เรียนมา ย่อมทำให้อาจารย์เกิดความมั่นใจและมีความวิตกกังวลน้อย เนื่องจากรู้สึกมีความพร้อมมากกว่าอาจารย์ที่สอนไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จมาซึ่งอาจจะวิตกในความรู้ ความแม่นยำในเนื้อหาที่ตนมี ดังเช่น ผลการวิจัยของ Czaniak (1989:924-A) ซึ่งพบว่า อาจารย์ที่เคยเรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์มาหลายวิชาจะมีความเชื่อมั่นในเนื้อหาความรู้ และสอนวิธีวิทยาศาสตร์มากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยเรียนหรือเรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์มาน้อย นอกจากนี้อาจารย์ที่เคยเรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์มาหลายวิชาซึ่งรายงานมาว่า ตนมีความวิตกกังวลในการสอนน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยเรียนหรือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มาน้อยด้วย และการที่การสอนตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษาไม่ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ทั้งที่ตัวแปรนี้ส่งผลต่อความวิตกกังวลในทางลบ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการตอบแบบสอบถามในส่วนที่วัดความวิตกกังวล อาจารย์ผู้ตอบจำนวนหนึ่งอาจจะไม่ตอบความจริงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เนื่องจากมีความ

เกี่ยวข้องกับมิติทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีทัศนคติต่อการตอบแบบวัดทางจิตวิทยาโดยเฉพาะแบบวัดความเครียด วัดความวิตกกังวล หรือแม้แต่แบบวัดบุคลิกภาพในทางลบ ไม่กล้าตอบตามความเป็นจริง ซึ่งมีความกลัวสังคมจะตราหน้าว่าตนเองไม่ปกติ เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องสร้างภาพให้คนอื่นมองตนเองในแง่บวก (halo effect) ซึ่งมิติทางสังคมและวัฒนธรรมถือว่าเป็นตัวแปรแฝงที่นักวิจัยนั้นไม่สามารถกำจัด หรือแม้แต่จะดึงตัวแปรดังกล่าวนี้มาศึกษาพร้อมด้วย ฉะนั้นทำให้ผลการวิจัยนั้นไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางมีค่า เท่ากับ 0.230
2. ทัศนคติต่อวิชาที่สอนจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางเท่ากับ 0.370
3. ความวิตกกังวลไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
4. ประสิทธิภาพจากตัวแบบไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์
5. การอนุมานสาเหตุความล้มเหลวในการสอนจากการมีความพยายามไม่พอส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางเท่ากับ -0.199 และการอนุมานสาเหตุความสำเร็จจากความพยายามและโชค ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์โดยผ่านประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางเท่ากับ 0.052 และ 0.056 ตามลำดับ และการอนุมานความล้มเหลวในการสอนความพยายามไม่พอและการขาดโชค ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์โดยผ่านประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางเท่ากับ -0.081 และ -0.022

6. ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอนไม่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ไม่ส่งผลทางอ้อมผ่านความวิตกกังวล

7. การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษามิส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์แต่ส่งผลต่อความวิตกกังวลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของเส้นทางเท่ากับ -0.111

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มากที่สุดคือ ทัศนคติต่อวิชาที่สอน ประสิทธิภาพความสำเร็จในการสอน และการอนุมานความล้มเหลวจากการขาดความพยายามส่วนปัจจัยอื่นๆ เป็นปัจจัยที่ส่งผลในทางอ้อม ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจะมีการพัฒนาบุคลากรให้เกิดการรับรู้ความสามารถในตน โดยที่ Bandura 1982 อ้างถึงใน Spector, 2000 : 196) ได้ให้ทัศนะถึงแนวทางทำให้การรับรู้ความสามารถในตนพัฒนาขึ้นมา โดยบังคับบัญชาสามารถประยุกต์แนวคิดขึ้นด้วยการมอบหมายงานที่อาจารย์แต่ละคนสามารถทำให้สำเร็จลงได้ ในขณะที่เดียวกันพัฒนาให้มีงานที่ท้าทายเพิ่มขึ้นเรื่อย ซึ่งถ้าอาจารย์สามารถทำงานที่ยากขึ้นเป็นลำดับ เขาก็สามารถที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและมหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการฝึกอบรมทางด้านต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ให้เพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่จำเป็นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรมที่จำเป็นกับครูหรืออาจารย์ โดยเฉพาะครูอาจารย์ที่ประสบการณ์การสอนค่อนข้างน้อย ซึ่งประสบการณ์ความสำเร็จในการสอนในระยะแรกๆ เป็นสิ่งที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ใหม่

การฝึกอบรมที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยก็คือ การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยโดยส่วนใหญ่จะรับบุคคลที่ไม่เคยเรียนวิชาชีพครูมาก่อน มักจะรับสายตรงในแต่ละสาขาวิชาการ ฉะนั้นจะเป็นอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสาขา

วิชาของตนเองแต่ขาดทักษะต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งอาจจะส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถในการสอนอยู่ในระดับต่ำ และอีกตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานเป็นอย่างมากก็คือ ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน อาจารย์โดยส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในทางบวกต่อวิชาที่ตนเองได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอนและมีความเห็นว่า วิชาที่ตนเองสอนมีความสำคัญต่อตัวเองและผู้เรียนซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้อาจารย์แต่ละคนมีความกระตือรือร้นในการสอนในวิชาที่ตนเองสอนอยู่ในขณะเดียวกันอาจารย์ทุกกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ จำนวนไม่น้อยทีเดียวมีความเห็นว่าวิชาที่ตนเองกำลังสอนอยู่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญหรือได้รับความสนใจค่อนข้างน้อย ดังนั้นการที่อาจารย์แต่ละกลุ่มวิชามองว่าได้รับความสนใจจากผู้บริหารน้อย ทำให้เกิดความรู้สึกในทางลบต่อวิชาที่ตนเองสอน ขาดความกระตือรือร้น ซึ่งอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการสอนแบบเฉื่อยชา และไม่นำพาต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการสอนหรือไม่สนใจว่าผลลัพธ์ที่ทางการเรียนของนักเรียนว่าจะเป็นอย่างไร ซึ่งอาจจะส่งผลที่ไม่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะมีอาจารย์ส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถและอาจจะเป็นคนที่รับรู้ความสามารถในตนเองสูง แต่การขาดอารมณ์หรือทัศนคติในทางบวกหรือขาดขวัญและกำลังใจจะทำให้อาจารย์ผู้นั้นไม่สามารถดึงเอาศักยภาพที่ตนเองมีอยู่อย่างสิ้นเปลืองมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือองค์กรอย่างเต็มที่ได้อีก ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรจะมีรางวัลส่งเสริมขวัญและกำลังใจอาจารย์รวมทั้งบุคลากรสายอื่นๆ ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อทำให้เกิดทัศนคติในทางบวกต่องานที่รับผิดชอบและยังก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ช่วยตอบแบบสอบถาม

การวิจัย ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.วุฒิชัย จงคำนิ่งศิลป์ ที่กรุณาตรวจความถูกต้องของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ วินทะไชย. (2541). **ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชินษฐา สุวรรณนิตย. (2533). **ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพร อูวรรณ. (2535). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ashton, P.T. (1984). Teacher efficacy : A motivational paradigm for effective teacher education. **Teacher of Teacher Education**. 35 (5), 26-32..
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy:Toward a unifying Theory of behavioral change. **Psychological Review**, 84, 191-215.
- Bandura, A. (1978). Reflection on self-efficacy. In.S.Rachman (ed) “, **Advances in Behavior Research and Therapy** (237-269. Oxford: Pergamon Press.
- Beckman, T. (1997). A methodology for knowledgemanagement.“ **International Association of Science and Technology for Development (IASTED) AI and Soft Computing Conference**, Banff, Canada, 1997.
- Czeniak, C.M. (1989). An Investigation of Relationship a mong science teaching anxiety, self-efficacy teacher education variable, and

- intruotional strategies. **Dissertation Abstracts International** 50 (October) : 924 A.
- Davenport, T. (1998). Successful knowledge management projects, **Sloan Management Review**, Winter, 43-57.
- Deforest, P.A. (1992). The effect of consultation model and consultee personal teaching efficacy on rating of consultant effectiveness and intervention acceptability. **(CD-ROM) Abstract from :Proquest File : Dissertation Abstract Item : 9418157.**
- Denham, C.H., and JJ. Michael. (1981). Teachers sense of efficacy : A definition of construct and a model for further research. **Educational Research Quarterly**, 5, 39-61.
- Gibson, S and M.H. Dembo. (1984). Teacher efficacy : A construct. **validation. Journal of Educational Psychology**, 76, 569-582.
- Gibson, S and M.H. Dembo. (1985). Teacher'sense of efficacy : An important factor in school improvement. **The Elementary School Journal**, 86, 173-184.
- Green, J. D. (2003) The impact of teacher self efficacy and attitudes toward classroom computers (s) on the use of classroom technology. **<http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3218278>.**
- Guskey, T. R., and P. D. Passaro (1994). Teacher efficacy: A study of construc dimensions. **American Educational Research Journal**, 31, 627-643.
- Reeve, J. (1996). **Motivating others**. Boston : Allyn & Bacon.
- Spector, P.E. (2000). Industrial and organizational Psychology. **Research and Practice**. New York : John Wiley and sons.
- Tschannen-Moran, M., A.Woolfolk Hoy, and Hoy.W.K. (1998). Teacher efficacy : Its meaning and Measure". **Review of Educational Research**, 68, 202-248.
- Tschannen-Moran, M and A. Woolfolk Hoy. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. **Teaching and Teacher Education**, 17, 783-805.
- Woolfolk, A.E., and W.K. Hoy. (1990). Prospective teacher's sense of efficacy and belief about control. **Journal of Educational Psychology**. 82, 81-91
- Woolfolk, A. E., B. Rosoff. and W. K.Hoy. (1990). Teachers' sense of efficacy and their beliefs about managing students. **Teaching and Teacher Education**, 6, 137-148

